
Modelgovernancecode

GGD GHOR Nederland

Vastgesteld door de Raad van Directeuren Publieke Gezondheid, december 2017

Voorwoord

Deze modelgovernancecode GGD GHOR Nederland is op 1 december 2017 vastgesteld door de Directeuren Publieke Gezondheid (DPG'en), nadat een gesprek heeft plaatsgevonden met de leden van de bestuurlijke adviescommissie publieke gezondheid (Bac PG), waarin de voorzitters van de GGD-besturen vertegenwoordigd zijn. De modelcode is bedoeld om in samenspraak met de besturen te komen tot een governancecode. Er is een landelijk dekkend netwerk van regionale GGD- en GHOR-organisaties. Deze kennen een gemeenschappelijke regeling als juridische grondslag en kunnen regionaal verschillen. Met deze gemeenschappelijke modelgovernancecode nemen de DPG'en de verantwoordelijkheid voor transparantie over wat door hen gezien wordt als de gangbare standaarden voor goed bestuur in de publieke gezondheid en veiligheid. Het doel van de governancecode is de kritische reflectie in de organisatie en tussen besturen en DPG te stimuleren. De modelgovernancecode wordt onderhouden door GGD GHOR Nederland.

De Wet publieke gezondheid en de Wet veiligheidsregio's beschrijven een aantal kerntaken op het gebied van publieke gezondheid en veiligheid, en de verantwoordelijkheden van de DPG voor GGD en GHOR. De DPG'en hebben op grond van deze wetten en de opdrachten van gemeenten, een maatschappelijke verantwoordelijkheid als beschermer en bevorderaar van de publieke gezondheid en veiligheid in Nederland. Daarvoor maakt de DPG verbindingen van publieke gezondheid met domeinen van zorg en veiligheid, met het sociaal en het fysiek domein in de regio. Daarom is het belangrijk om aan de buitenwereld te laten zien wat zij doen en hoe zij dit doen. Daarbij hoort het gebruik van een aantal principes. Deze principes worden beschreven in deze governancecode.

De gemeenschappelijke regelingen zijn verschillend en dus vraagt deze code om een regionale vertaling van de genoemde principes. In deze code wordt niet ingegaan op de juridische en financiële kant van het besturen, dit is in iedere gemeenschappelijke regeling vastgelegd. Ook andere zaken die eenduidig en verplichtend in de wetten zijn opgenomen worden buiten beschouwing gelaten. Het gaat in deze modelcode om principes en standaarden voor goed bestuur in onze branche met zijn specifieke kenmerken. Bij het opstellen van de modelcode zijn we geïnspireerd door governance codes van branches die ook werkzaam zijn in het (semi) publieke domein.

De DPG spant zich in om het gesprek over in de modelcode genoemde principes met zijn besturen te voeren en op die manier de principes uit te dragen, draagvlak te organiseren en te bevorderen dat regionaal een code wordt vastgesteld en geïmplementeerd.

De toepassing van deze governancecode is niet vrijblijvend, iedere DPG bindt zich aan deze , door de besturen vast te stellen governancecode.

Principes

1. De GGD draagt zorg voor adequate publieke gezondheid in de regio

De GGD draagt bij aan het beschermen, bevorderen en bewaken van gezondheid, en aan het organiseren van adequate geneeskundige hulpverlening bij incidenten, crises en rampen. Per regionale setting kunnen er verschillen zijn ten aanzien van de aanvullende regionale en lokale taken en verantwoordelijkheden. De DPG geeft zijn verantwoordelijkheid als directeur van de GGD vorm door onder andere invulling te geven aan de volgende uitgangspunten:

- a. De publieke gezondheid voldoet aan professionele standaarden en eigentijdse kwaliteitseisen.
- b. Er wordt aansluiting gezocht bij recente wetenschappelijke inzichten en gestreefd naar innovatie.
- c. De behoeften en wensen van inwoners van de regio zijn richtinggevend voor de dienstverlening en zorg.
- d. DPG'en geven ruimte aan professionals en gaan uit van vertrouwen in hun professionele oordeel.
- e. DPG'en dragen zorg voor een adequate samenwerking met ketenpartners in de regio.

2. Er wordt gehandeld naar waarden en normen die passen bij de maatschappelijke positie

De maatschappelijke positie van de GGD en de positie van de DPG vragen om daarbij passende waarden. Het gaat om algemene waarden als integriteit, aanspreekbaarheid, betrouwbaarheid, zorgvuldigheid, professionaliteit, openheid en transparantie maar ook doelgerichtheid en doelmatigheid. Het gaat ook om door iedere organisatie zelf te bepalen waarden, passend bij de eigen positie en doelstellingen. De waarden moeten zichtbaar worden in cultuur en gedrag. De maatschappelijke positie vraagt ook om sensitiviteit voor publieke waarden als rechtmatigheid, rechtvaardigheid en rechtszekerheid. Daarom wordt er voor gezorgd dat:

- a. Gebruikers van diensten weten wat zij kunnen verwachten, worden bevroegd op hun wensen en weten dat er een klachtenprocedure is.
- b. De waarden en normen waar de organisatie voor staat bekend zijn bij alle medewerkers.
- c. Er sprake is van een open aanspreekcultuur en dat leren van elkaar wordt gestimuleerd.
- d. Er een vertrouwenspersoon voor de medewerkers is.
- e. Belangentegenstellingen worden besproken, waarbij bij twijfel belangen worden benoemd.

3. De dialoog wordt proactief gezocht met belanghebbenden

Zichtbaarheid en dialoog binnen en buiten de organisatie is van groot belang voor een breed gedragen uitvoering van de taken en verantwoordelijkheden binnen de publieke gezondheid in de regio. De DPG is als directeur van de GGD en GHOR-organisatie zichtbaar en aanspreekbaar, en zoekt proactief de dialoog met diverse belanghebbenden. Dat betekent:

- a. Signaleren en bespreken van relevante ontwikkelingen in de regio met belanghebbenden, en doet dit op basis van deskundigheid en eigen verantwoordelijkheid.
- b. Zorgdragen voor het relatiebeheer met opdrachtgevers en partners.
- c. Zorgdragen voor een heldere rol en positie van GGD en GHOR in het netwerk.

4. De DPG is vanuit zijn eigen rol verantwoordelijk voor de governance in de organisatie

De DPG is verantwoordelijk voor de invulling van de governance in de organisatie. Bestuur en verantwoording wordt geregeld in de gemeenschappelijke regeling en in afspraken over de P&C-cyclus. Verantwoording wordt in beginsel van binnenuit georganiseerd. De DPG:

- a. Maakt afspraken met de besturen over kwaliteit en prestaties en maakt afspraken en resultaten openbaar.
- b. Organiseert toetsing op kwaliteit en prestaties, zowel intern, collegiaal als extern.
- c. Draagt zorg voor aansluiting van de GGD bij de Geschillencommissie Publieke Gezondheid.
- d. Maakt afspraken met medezeggenschapsorganen over hoe zij worden betrokken bij de dialoog over ontwikkelingen in de publieke gezondheid en de organisatie.

5. De besturen zijn eindverantwoordelijk voor de maatschappelijke opdracht van de organisatie

De besturen en de DPG zijn ieder in hun eigen rol aanspreekbaar op de maatschappelijke opdracht van de organisatie. Daarom is het van belang om de invulling van die maatschappelijke opdracht te bespreken en te laten vaststellen door de besturen. Dat gebeurt regionaal en ook lokaal voor zover gemeenten specifieke wensen hebben. De DPG stimuleert de betrokkenheid van de besturen en de onderscheiden gemeentebesturen. De DPG:

- a. Draagt zorg voor een heldere beleidscyclus en communiceert daarover met zijn besturen en de gemeenten in de regio.
- b. Neemt het initiatief om de besturen te informeren over ontwikkelingen en signaleert risico's of maatschappelijke vraagstukken die om aanpassing van beleid vragen.
- c. Neemt het initiatief om met de besturen te spreken over dilemma's met betrekking tot belangenafweging en noodzaak tot prioriteren.
- d. Adviseert en ondersteunt de besturen en de onderscheiden gemeentebesturen bij het vormgeven van de maatschappelijke opdracht, ook in relatie tot andere taken en verantwoordelijkheden van gemeenten die raken aan publieke gezondheid.

6. De DPG draagt er zorg voor dat hij goed in staat is om de verschillende rollen die verbonden zijn aan de functie en het leiden van de organisatie uit te voeren en vorm te geven

De DPG'en zijn verantwoordelijk voor het op peil houden van de eigen professionaliteit en deskundigheid. De DPG'en zijn qualitate qua lid van de vereniging GGD GHOR Nederland. Zij komen met regelmaat bij elkaar om kennis te delen en elkaar te versterken in de rol die zij vervullen. De DPG:

- a. Zorgt voor het organiseren van reflectie op persoonlijk handelen.
- b. Neemt deel aan oefeningen en trainingen in de regio.
- c. Bespreekt deskundigheidsbevordering met de werkgever.

7. De DPG is verantwoordelijk voor het in acht nemen van de governancecode

DPG'en werken met in achtneming van deze governancecode. Zij gaan binnen hun regionale setting (de gemeenschappelijke regeling) hierover het gesprek aan met hun besturen. Het doel is om draagvlak te organiseren voor de door de DPG'en afgesproken principes en te komen tot een regionaal vastgestelde governancecode. De DPG:

- a. Stelt zijn besturen in staat regionale wensen te formuleren met betrekking tot de governance.
- b. Stelt zijn besturen en de IGJ in staat te toetsen of er wordt gewerkt volgens de governancecode.
- c. De DPG'en bespreken gezamenlijk tenminste tweejaarlijks of de modelgovernancecode nog adequaat is en voldoende uitnodigt tot reflectie.

Begrippen

Bestuur: het algemeen en/of dagelijks bestuur van een gemeenschappelijke regeling.

Directeur Publieke Gezondheid (DPG): is verantwoordelijk voor twee organisaties: GGD en GHOR en is in die laatste hoedanigheid lid van de directie van de Veiligheidsregio. De DPG is het aanspreekpunt en de gesprekspartner voor zowel de besturen als voor de brandweer, politie, gemeente en justitie.

Gemeenschappelijke regeling: de raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van twee of meer gemeenten kunnen afzonderlijk of samen, ieder voor zover zij voor de eigen gemeente bevoegd zijn, een gemeenschappelijke regeling treffen in de vorm van een openbaar lichaam ter behartiging van een of meer bepaalde belangen van die gemeenten.

GGD: gemeentelijke gezondheidsdienst (al dan niet in de vorm van een gemeenschappelijke regeling) die namens een of meerdere gemeenten, de in de Wet Publieke Gezondheid opgedragen taken en verantwoordelijkheden uitvoert.

Publieke gezondheid: de gezondheid beschermende en gezondheid bevorderende maatregelen voor de bevolking of specifieke groepen daaruit, waaronder begrepen het voorkómen en het vroegtijdig opsporen van ziekten.